

FESTUCA HETEROPHYLLA LAMK. EN ANDERE ZELDZAME PLANTEN BIJ HAARLEM

door G. Londo (Haarlem)

(ontv. 27 okt. 1959)

Dat er zelfs in het dicht bevolkte westen van ons land nog terreinen zijn, die botanisch nog nooit of slechts zeer onvoldoende onderzocht zijn, bleek o.a. uit het artikel van de heren Kruseman en Westhoff in het Corr.blad no.13 betreffende een tot nu toe onbekende groeiplaats van *Poa chaixii*, *Luzula luzuloides* en *Luzula maxima* bij Wassenaar. Zelf ontdekte ik dit jaar enige dergelijke groeiplaatsen in de omgeving van Haarlem aan de binnenduinrand.

De eerste groeiplaats is gelegen aan de Midden Duin- en Daalseweg te Bloemendaal en bestaat uit een voornamelijk met beuken begroeide steile oosthelling, die in de loop der tijd verkaveld is als bouwgrond voor villa's. Het aspect van de kruidlaag wordt in de voorzomer bepaald door de hier massaal groeiende *Hieracia*, waarvan drie soorten voorkomen:

Hieracium praecox Schultz -Bip.(ssp. *cinerascens* (Jord.) Sudre?)
,, *lachenalii* C.C. Gmel. ssp. *scanicum* (Dahlst.) Zahn
,, *maculatum* Sm. ssp. *maculatum*

Verdere interessante vondsten waren een rijke groeiplaats van *Luzula luzuloides* en van *Festuca heterophylla*, welke laatste soort hier voor het eerst in Nederland werd verzameld. Deze soort is te onderscheiden door het vormen van dichte pollens, de afwezigheid van rhizomen, de lange smal-borstelvormige en op doorsnede driehoekige bladen der steriele scheuten, terwijl de bovenste stengelbladen der fertiele stengels vrij breed zijn. Het ovarium is aan de top behaard (kaal bij *F. ovina* en *F. rubra*) en de aartjes, met langgenaalde kroonkafjes, zijn groter dan bij *F. ovina* en kleiner dan bij *F. rubra*.

Doordat de vegetatie weinig homogeen is, wil ik volstaan met een inventarisatielijstje volgens codom-methode:

<i>Aesculus hippocastanum</i>	o	<i>Epilobium angustifolium</i>	r
<i>Acer pseudo-platanus</i>	f	<i>Festuca heterophylla</i>	f
<i>Berberis vulgaris</i>	r	<i>Glechoma hederacea</i>	r
<i>Clematis vitalba</i>	l	<i>Hieracium lachenalii</i>	a
<i>Crataegus monogyna</i>	r	,, <i>maculatum</i>	a
<i>Fagus sylvatica</i>	d	,, <i>praecox</i>	f-a
<i>Hedera helix</i>	f	<i>Luzula luzuloides</i>	l
<i>Quercus robur</i>	c	<i>Melandrium rubrum</i>	f
<i>Symphoricarpus albus</i>	l	<i>Milium effusum</i>	o
<i>Aegopodium podagraria</i>	f	<i>Poa nemoralis</i>	a
<i>Asparagus officinalis</i>	r	<i>Polygonatum odoratum</i>	o
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	o	<i>Poa pratensis</i>	o
<i>Anthriscus sylvestris</i>	o	<i>Plantago media</i>	o
<i>Calamagrostis epigeios</i>	r	<i>Polypodium vulgare</i>	r
<i>Cerastium holosteoides</i>	r	<i>Rubus</i> sp.	f
<i>Convallaria majalis</i>	o	<i>Ranunculus repens</i>	r
<i>Dactylis glomerata</i>	f	<i>Traxacum</i> sp.	f
<i>Deschampsia flexuosa</i>	r	<i>Urtica dioica</i>	l

d = dominant; c = co-dominant; a = abundant; f = frequent;
o = occasional; r = rare; l = local

Festuca heterophylla trof ik tevens aan op het landgoed Elswout te Overveen, samen met *Hieracium praecox* (ssp.?), *H. lachenalii* ssp. *chlorophyllum*, *Poa chaixii* en *Brachypodium sylvaticum*. Ook deze groeiplaats, onder een klein groepje linden en beuken, doet denken aan een oostelijker bostype; *Convallaria majalis* kwam op dit stuk niet voor. Een volledige soortenlijst van Elswout zal gepubliceerd worden, nadat het onderzoek van het Hugo de Vries-laboratorium hier is beëindigd.

Omtrent het samen voorkomen van *Poa chaixii* en *Festuca heterophylla* in Engeland vermeldt Hubbard, dat deze grassen vroeger in bossen werden uitgezaaid. Daar een deel van Elswout ook eens een Engelse stijlperiode heeft doorgemaakt, zouden deze soorten hier wellicht ook uitgezaaid kunnen zijn. De Stichting Elswout deelde mij echter mee, dat er voor zover bekend (!) nooit uitzaaiing heeft plaats gehad en dat geen archiefmateriaal hieromtrent aanwezig was.

Het is te hopen, dat beide groeiplaatsen in de toekomst behouden zullen blijven en vooral voor het terrein in Bloemendaal is een toezicht van Natuurbescher-

mingszijde zeer gewenst. Vlak naast de groeiplaats worden op diverse plaatsen al villa's gebouwd en wanneer niet wordt ingegrepen, zal waarschijnlijk binnen enige jaren deze rijke groeiplaats eenzelfde lot beschoren zijn.

Materiaal van vermelde soorten is aanwezig in het Rijksherbarium.

Aan de heren Prof. Dr. Ir. J. L. van Soest, Dr. S.J. van Ooststroom en Th. J. Reichgelt mijn dank voor determinatie en controle van het verzamelde materiaal.